

Mielenterveysstrategia ikäntyneen mielen hyvinvoinnin kannalta

**Erja Koponen
erityisasiantuntija**

5.5.2021

The years from early childhood to young adulthood affect us for the rest of our lives. What we experience, what we learn, the habits we adopt are all factors that shape our future prospects, health and well-being. Laying the right foundations early on can help prevent, limit and postpone some of the challenges linked to ageing.

-Green paper on ageing 2021

MIELENTERVEYSSTRATEGIAN LINJAUKSET

Asiantuntijaryhmän valitsemat viisi painopistettä:

1. Mielensterveys pääomana
2. Lasten ja nuorten mielensterveyden rakentuminen arjessa
3. Mielensterveysoikeudet
4. Ihmisten tarpeiden mukaiset, laaja-alaiset palvelut
5. Hyvä mielensterveysjohtaminen

Sisältää lisäksi itsemurhien ehkäisyohjelman.

Painopisteet

PAINOPISTE	MITÄ SE TARKOITTAÄ
MIELENTERVEYS PÄÄOMANA	Mielenterveys on yksilön, perheiden, yhteisöjen ja yhteiskunnan pääomaa, josta pidetään huolta ja johon sijoitetaan. <i>Mielenterveyden edistäminen hallintorajat ylittävänä yhteistyönä</i>
LASTEN JA NUORTEN MIELENTERVEYDEN RAKENTUMINEN ARJESSA	Annetaan yhdenvertaiset mahdollisuudet turvalliseen lapsuuteen ja oman potentiaalin löytämiseen ja toteuttamiseen kaikille lapsille ja nuorille. <i>Kaikki painopisteet, kaikki politiikat</i>
MIELENTERVEYSOIKEUDET	Kaikkien oikeus hyvään mielenterveyteen. Palveluissa hyväksytyksi tuleminen ja syrjimättömyys, ihmisarvon ja perus- ja ihmisoikeuksien kunnioitus, oikeus vaikuttaa kansalaisena, päätöksenteon osapuolena ja kokemusasiantuntijana, oikeus hyvään hoitoon. <i>Lainsäädäntö ja sen toimeenpano</i>
IHMISTEN TARPEIDEN MUKAISET, LAAJA-ALAISET PALVELUT	Asiakaslähtöiset, saavutettavat, oikea-aikaiset, vaikuttavat, joustavat, yhteen sovitettut ja jatkuvuutta tukevat palvelut. <i>Sosiaali- ja terveydenhuollon ja muun palvelujärjestelmän, ehkäisyn, hoidon ja kuntoutuksen kehittäminen</i>
HYVÄ MIELENTERVEYSJOHTAMINEN	Mielenterveyden huomioiminen sisältyy kaikkeen johtamiseen. Mielenterveystyötä ohjataan ja johdetaan suunnitelmallisesti kokonaisuutena ylittäen hallinnolliset rajat. <i>Palvelujärjestelmä, johtaminen työelämässä</i>

Mielenterveysstrategia ja muut strategiat ja ohjelmat

Yhteistyössä:
Ministeriöt, THL, TTL,
kunnat ja alueet,
järjestöt, yliopistot,
EU/KV yhteistyö

Vuosien 2020-2022 toimenpiteet

- **Palvelujen kehittäminen** osana Tulevaisuuden sote-keskusohjelmaa
- **Itsemurhien ehkäisyohjelman** käynnistäminen
- **Mielenterveysosaamisen lisääminen** ihmisten arkiympäristöissä osana laajempaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä
- **Tietopohjan** kehittäminen
- **Mielenterveys- ja päihdelainsäädännön** uudistus
- **Itsemääräämisoikeutta** koskevan lainsäädännön valmistelu
- **IPS – Sijoita ja valmenna!** -mielenterveyskuntoutujien tuetun työllistymisen toimintamallin pilotointi
- **Mielenterveyspalvelumalli** koulutuksen ja työn ulkopuolella oleville nuorille (NEET)

1. TULEVAISUUDEN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS -OHJELMA

Vuoden 2020 valtionavustushaussa painotettiin palveluiden saatavuutta edistäviä toimia mielenterveyspalveluissa:

- vahvistamalla päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuutta tukevaa perustason yhteistyötä erityistason kanssa
- varmistamalla psykoterapioiden ja ehkäisevien ja hoidollisten psykososiaalisten menetelmien saatavuus perustasolla kaikille ikäryhmille

2. Itsemurhien ehkäisy

Toimenpidekokonaisuudet:

1. Tehostetaan itsemurhien ehkäisyä alueilla, joissa itsemurhakuolleisuus on suurinta
2. Toteutetaan itsemurhien ehkäisyohjelman toimenpide-ehdotuksia riskiryhmien tukemiseksi
3. Vahvistetaan mielenterveyden edistämisen keinoin mielenterveystaitoja vaikeuksissa olevissa ja äkillisesti muuttuvissa työyhteisöissä
4. Järjestetään vanhuspalveluissa yksinäisyyden ehkäisemiseksi esteettömiä ympäristöjä ja uudenlaisia asumis- ja yhteydenpitomuotoja

ITSEMURHIEN EHKÄISYHANKKEIDEN SISÄLTÖJÄ

- Yksinäisyyden torjunta ja yhteisöllisyyden vahvistaminen
- Palveluketjujen kehittäminen
- Matalan kynnyksen palvelujen lisääminen
- Vapaaehtoistuki ja vertaistuki itsemurhariskissä oleville, itsemurhaa yrittäneille ja heidän läheisilleen
- Tietoisuuden lisääminen auttavista palveluista
- Näyttöön perustuvien menetelmien käyttöönotto (esim. Käypä hoito –suositus, puheeksiottokoulutus, myös Lapset puheeksi -menetelmä, MTEA, Linity-lyhytinterventio)
- Itsemurha-asenteisiin vaikuttaminen ja mediakampanjat

3. Mielensterveysosaamisen vahvistaminen kunnissa (MITO)

Toimenpidekokonaisuudet hankkeissa

1. Lisätään yhteisöllistä hyvinvointia asuinalueilla ja kunnan arkiympäristöissä.
2. Lisätään mielensterveysosaamista ja –taitoja esim. varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja eri oppilaitoksissa, nuorisotyössä tai ikääntyneille suunnatuissa palveluissa, tuessa tai toiminnoissa.
3. Lisätään mielensterveysosaamista ja –taitoja työpaikoilla, työelämän muutoskohdissa ja johtamisessa.

MITO-hankkeiden kohderyhmät

Perheet

MITO Keski-Pohjanmaan ja Kruunupyyn kunnissa

Hyvän Mielen Talo

Hyvä mieli!

MIELIPOINTTI

Lapset

Haminan MITO

Yhdessä mielessä

Nuoret

Haminan MITO

MITO Keski-Pohjanmaan ja Kruunupyyn kunnissa

Hyvä mieli!
MIELIPOINTTI

Yhdessä mielessä

Etiäppäin!
Yhdessä sun puolella

Opiskelijat

Digi – palvelut

Etiäppäin!
Yhdessä sun puolella

Työikäiset

Digi – palvelut

MITO Keski-Pohjanmaan ja Kruunupyyn kunnissa

Hyvä mieli!

Poikkea
MIELIPOINTTIIN

Yhdessä mielessä

PASEK

Etiäppäin!
Yhdessä sun puolella

Maahanmuuttajat

PASEK

Ikäihmiset

Ikäinstituutti

MIELIPOINTTI

Yhdessä mielessä

Etiäppäin!
Yhdessä sun puolella

ARMI

MITO-HANKKEIDEN SISÄLTÖJÄ

- Vahvistetaan koulutuksella ammattilaisten ja kansalaisten mielenterveysosaamista (esim. MTEA, NMTEA, puheeksiottokoulutus).
- Lisätään mielenterveysosaamista- ja taitoja ja vahvistetaan hyvän mielenterveysjohtamisen edellytyksiä kuntien johtamisrakenteissa ja eri hallinnonalojen välisessä yhteistyössä sekä hyte-yhdyspinnoilla.
- Vaikutetaan asenteisiin mm. viestinnällä ja kokemusasiantuntijatoiminnalla.
- Lisätään vertaistukea ja matalan kynnyksen toimintamuotoja, vähennetään yksinäisyyttä.
- Vahvistetaan digitaalisten menetelmien käyttöä mielenterveyden tuessa

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›

KIITOS!

Yhteystiedot:

Puh: 0295 163652

S-posti: erja.koponen@stm.fi

Twitter: erja_koponen

